

UUS!

Учебник Натальи Бересневой и Натальи Нечунаевой «Русский язык для 9 класса» рассматривает тему «Синтаксис сложного предложения». Поэтому большую часть объема учебника занимают теоретические материалы и практические задания, позволяющие ученику усвоить именно данный раздел синтаксиса.

Достоинством учебника является то, что в нем представлен раздел «Работа с текстом»: во-первых, тема-рематические переходы между предложениями и частями текста, типы текстов и вариативность типов текстов как темы для изучения заявлены в Государственной программе; во-вторых, работа с текстом – это один из предлагаемых экзаменационных типов заданий. Критериями отбора текстов являются их информативность, культурологическая значимость, актуальность. Интервью с Денисом Мацуевым, текст о Льве Ландау, воспоминания Ирины Бугримовой, интервью с Максимом Авериным – это тексты, которые соответствуют возрастным особенностям учеников и прекрасно иллюстрируют сквозную тему «Обучение в течение всей жизни и планирование карьеры», столь значимую для девятиклассников.

Раздел «Повторение и обобщение изученного материала» логично поставлен авторами после изучения основного курса, так как в 9 классе завершается изучение грамматики русского языка и многие учителя нуждаются в систематизированных материалах для организации повторения курса основной школы.

Учебник оживляют такие рубрики, как «Это интересно!», «Веселая минутка», «Задача для любознательных».

SÜVENDA JA TÄIENDA EESTI KEELE OSKUST

Aino Siiraku ja Annelii Juhkama kogumik „Süvenda ja täienda eesti keele oskust“ on samade autorite 2008. a välja antud õppematerjali „Kõnele ja kirjutada õigesti“ jätk. Uus kogumik ei ole küll otsene järg eelmisele, vaid suunatud õppuritele, kes tahavad õppida keelt kas iseseisvalt või tundides selleks, et saavutada eesti keele iseseisva keelekasutaja (B2) või vilunud keelekasutaja (C1) tase. Kogumik on seega suunatud gümnaasiumi vanemale astmele

ja ka täiskasvanutele, kes valmistuvad vastava keelekateegooria eksamiks. Võrreldes eelmise kogumikuga on oluliselt muudatuks, et kogumik on koostatud lähtuvalt gümnaasiumi riiklikus õppekavas esitatud läbivatest teemadest, mis on: **Kirjatekstiga lugejani** (läbivaks teemaks *teabekesk-kond*). **Inimesed vajavad väljakutseid** (*elukestev õpe ja karjääri planeerimine*). **Ideedest sünnivad teod** (*tehnoloogia ja innovatsioon*). **Rahvaalgatuse jõud** (*kodanikualgatus ja ettevõtlikkus*). **Märkame ja hoolime!** (*väärtused ja kõlblus*). **Maa-ilmakultuurist osasaamine** (*kultuuriline identiteet*). **Pärand tulevastele põlvkondadele** (*keskkond ja jätkusuutlik areng*). **Inimese heaolu ja elukvaliteet** (*tervis ja ohutus*).

Uude kogumikku on võimalik sisse kirjutada ja nii on sellest kujunenud üks tõeliselt hea tööraamat.

Kuidas on tööraamat üles ehitatud? Autorid ise selgitavad oma kogumiku ülesehitust nii, et iga teema saab alguse teemakaardiga, mis võimaldab pärast ajurünnakut püstitada probleeme, mille üle peaksid õppurid teema lõpus oskama arutleda nii suuliselt kui ka kirjalikult ning mille suhtes peaksid nad oskama seisukohta võtta ja seda argumenteeritult kaitsta. Sama mõistekaarti sobib üsna hästi kasutada ka kokkuvõtete tegemiseks teemat lõpetavas tunnis. Teemakaardile järgnevad ülesan-

ded on mõeldud teemakohase sõnavara õppimiseks ja kordamiseks, grammatika- ja õigekirjareeglite kinnistamiseks nii sõnaühendite kui ka seotud kõnega tekstide tasemel. Tekstid on seotud kõik mingite keeleliste reeglite meeldetuletamisega, kuid nende sisu on selline, et võimaldab väga hästi korraldada ka suulist ja kirjalikku kõnearenduslikku tööd. Tekstide valikul on arvestatud, et saaks aktiveerida sõnavara, väljendamaks end tö-

sistel sotsiaalsetel teemadel. Paljud tekstid on valitud ka lähtuvalt sellest, et saaks siduda eesti keele õpet teiste õppeainetega, nt. ühiskonnaõpetuse, ajaloo, geograafia ja bioloogiaga.

Kuidas tundub kogumik aineõpetaja vaatevinklist lähtuvalt? Positiivne on, et õpetaja saab ise valida, kas võtab teema tervikuna läbi, sest teema on süsteemne, on algus ja lõpp, millega alustada, sellega ka saad lõpetada; kuid võimalus on siit võtta ka ainult lisäülesandeid.

Meeldib, et tekstide sõnavara on kaasas aegne ja võimaldab arutleda just tänapäevaste probleemide üle (nt tehnoloogiauudiste, kodanikualgatus, ökokogukondade, elukvaliteediga jms seotud sõnavara).

Mis on kogumiku eelised võrreldes eelmisega? Esmasel vaatlusel tõuseb esile selle visuaalne külg. Kõik teemad saavad alguse teemakaardist, mis on kujunduslikult väga erimeelised ja aitavad juba sellega uude teemasse paremini siseneda. Kogumikuga lähemalt tutvudes mõistad, et see teeb õpetaja töö tunduvalt lihtsamaks ja õppuritele atraktiivsemaks kui varasemad. Meeldib väga, et sõnavara, grammatika- ja õigekirjareeglite õppimiseks on leitud väga palju erinevaid ülesandetüüpe ja nii on õppimine muudetud tunduvalt huvitavamaks. Kuna kogumik on mõeldud ka iseõppijale, siis on hea, et selgitavad näited erinevate grammatiliste vormide moodustamiseks on

antud selgelt ja nii ei ole vaja järgnevate harjutuste lahendamise juures kasutada mingeid muid õpikuid või käsiraamatuid. Positiivne on, et enamik grammatikaharjutusi on mõeldud mitte ainult grammatika õppimiseks, vaid ka edaspidiseks aruteluks kas siis suulisel või kirjalikus vormis.

Rõõmustab, et kirjalikke ja suulisi kõnearenduslikke ülesandeid on väga palju. Õppurit on pidevalt abistamas eelnevad ülesanded ja juhised selleks, et osata hästi ja argumenteeritult arutleda nii kõnes kui ka kirjas. Tore on, et iga teema lõpus on välja toodud hulgaliselt väiteid antud teema lõpetuseks, mis annab võimaluse valida just õppijale sobiv väide, mille põhjal kirjutada õpitut teemat kokkuvõtete arutlev tekst.

Kogumikus valmistatakse õppurit ette ka selleks, et ta tuleks toime erinevates elusituatsioonides nii kõnes kui ka kirjas. Õppur saab siit teadmisi, kuidas kirjutada lühiuudist, arvamuskirjet, koostada jooniseid ja diagramme, ta õpib ette valmistama sõnavõttu, esinema tänukõnega, tege-ma arvutiesitlusi, kirjutama poolametlikke tekste, taotlusi, aruandeid, erinevat tüüpi kirju jne. Õppija saab siit teadmisi, kuidas juhtida konkursse, planeerida intervjuud, koostada meelepead jms.

Meeldib, et loomingulisi ülesandeid nii iseseisvaks tööks kui ka paaris- või rühmatööks on väga erinevat tüüpi ja neid on palju ja väga erimeelisi, kuid ühendab neid kõiki see, et neis tuleb kasutada just eelnevalt õpitut ja nii saab oma teadmisi väga erineval moel rakendada.

Kokkuvõtteks võib öelda, et Aino Siiraku ja Annelii Juhkama „Süvenda ja täienda eesti keele oskust“ on kaasas aegne kogumik, mis aitab muuta eesti keele õppimise tulemuslikumaks, milles on hea grammatika osa, tänapäevased tekstid, väga mitmekesised ja huvitavad ülesanded nii individuaalseks kui paaris- ja rühmatööks, ja mis kõige tähtsam, valmistab õppijaid ette väljendama end tõsisel sotsiaalsetel teemadel.

ASTRID ARNOVER,
Tallinna Humanitaargümnaasiumi
vanempedagoog

TUNNUSTUS MAAILMAST

Alates 2009. aastast korraldab Euroopa õpikurajastuste ühendus (EEPG) koos IARTEM-i (International Association for Research on Textbooks and Educational Media) ja Frankfurdi raamatumessiga rahvusvahelist õppematerjalide võistlust (Best European Schoolbook Awards). Võistlusel võivad osaleda kõik Euroopa õpikurajastused, materjale hindab kaheksast sõltumatust eksperdist koosnev žürii.

Kirjastusel Koolibri oli rõõm vastu võtta koguni kaks auhinda: digitaalsete õppematerjalide kategoorias sai teise koha **1. klassi loodusõpetuse digiõpik** (autorid Aivo Saar, Hergi Karik, Kalle Sirel; digitaliseeris Mobile Digital OÜ) ning eriauhinna oluliste sotsiaalsete ja eetiliste teemade käsitlemise eest sai **8. klassi inimeseõpetuse õpik „Tervis – minu valikud“** (autorid Merike Kull, Kai Part, Kristi Kõiv ja Evelyn Kiive).

Meie digiõpiku puhul pidas žürii oluliseks erinevate kognitiivsete ülesannete olemasolu, loovülesandeid ning vastuse õigsuse kontrollimise võimalust, samuti paaris- ja rühmatöö ülesandeid.

Terviseõpiku tugevaks küljeks hinnati lisaks veel atraktiivset kujundust, pildi ja teksti seotust, koomiksi kasutamist, eri õpistrateegiaid.

IBBY Eesti osakond esitab IBBY 2014 a. nimekirja ühe eesti autori, illustraatori ja tõlkija panuse eest Eesti lastekirjandusse. Žürii valis illustraatoriks **Regina Lukk-Toompere** raamatuga „**Üle õue õunapuu**“. Autasustamine toimub 2014. aasta novembris.

Lisaks sellele oli meie raamat „**Täitsapoiss**“ (autor **Ulf Stark**, tõlkija **Ülle Kiivet**) selleaastase Paabeli Tornilõu auhinna nominent. Detsembris ilmub Ulf Starkilt juba järgmine raamat „**Võidumees**“.

Koolibri tänab kõiki, kelle tööd on märgatud, ja rõõmustab koos nendega.

